

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
INSTYTUT PEDAGOGIKI, KUJAWSKA SZKOŁA WYŻSZA WE WŁOCŁAWKU
(POLSKA)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. JANA KASPROWICZA W INOWROCŁAWIU
(POLSKA)
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

V Міжнародної конференції

17 листопада 2022 року

**До 20-річчя з дня створення
кафедри професійної освіти
КНУБА**

***м. Київ
КНУБА***

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 4 від 23 грудня 2022 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали V Міжнародної конференції (17 листопада 2022 року) до 20-річчя з дня створення кафедри професійної освіти КНУБА. – Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2023. – 408 с.

ISBN 978-617-8007-89-8

У матеріалах V Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

ISBN 978-617-8007-89-8

© КНУБА, 2023

*Мельник Ольга Аркадіївна,
здобувач вищої освіти навчальної групи ФВС-21
Київського національного університету
будівництва і архітектури;
науковий керівник: Киселевська Світлана Михайлівна,
старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту
Київського національного університету
будівництва і архітектури*

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ВАЖЛИВА ДИСЦИПЛІНА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВНЗ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Вітчизняними вченими виявлено, що науково-технічний прогрес висуває високі вимоги до психофізичної підготовленості студентів і випускників ВНЗ технічного профілю, до того ж, вони будуть збільшуватися у найближчі 20 років [1].

Високі, постійно зростаючі психофізичні вимоги до спеціалістів обумовлюють: інтелектуалізація, інтенсифікація, автоматизація, інформатизація та комп'ютеризація виробничих процесів, різке збільшення у життєдіяльності і професійній праці фізіологічних та психологічних стресів, об'єктивна необхідність продовження професійної дієспроможності, значне збільшення у професійній діяльності екстремальних компонентів.

Виявлено, що у зв'язку з цими процесами в Україні впродовж останніх 17 років формується досить чітке соціальне замовлення на реалізацію психічної готовності до життєдіяльності і професійної праці випускників ВНЗ технічного профілю. Воно знайшло вираження у цілому ряді державних і відомчих документах, професійному відборі, інтенсивному розвитку індустрії здоров'я, відношенні студентської молоді та спеціалістів до свого здоров'я та фізичної підготовленості.

Разом з тим, це соціальне замовлення не реалізується у повній мірі у сучасних умовах. Більше 60% опитаних експертів вважають, що дійсний рівень психофізичної підготовленості випускників ВНЗ технічного профілю України не відповідають сучасним вимогам життєвої та професійної діяльності [2].

Ця тенденція була підтверджена і у процесі морфологічного аналізу стану здоров'я, фізичної підготовленості студентів ВНЗ технічного профілю України, професійних, професійно обумовлених захворювань, травматизму у представників екстремальних, масових і творчих професій, порушень у виробничих технологічних процесах, пов'язаних з недостатнім рівнем виявлення фізичних і психічних якостей у випускників.

Визначено, що різниця між вимогами до психофізичної підготовленості студентів, які закінчили ВНЗ технічного профілю і дійсним рівнем цієї підготовленості у найближчі роки буде збільшуватися.

Основною причиною такого явища є відсутність дієвої педагогічної системи забезпечення психофізичної надійності ВНЗ технічного профілю.

Є й інші причини, це генетичні, соціальні, економічні, особистісні, які, однак менш вагомі.

В Україні за роки її незалежності склалась певна система фізичного виховання студентської молоді, загальні контури якої закріплені у ряді державних документів. Система багато в чому зберегла особливості унітарної системи фізичного виховання студентів ВНЗ технічного профілю, яка сформувалась за роки радянської влади у колишніх республіках СРСР.

Вона передбачала утворення у масштабах країни і на рівні ВНЗ технічного профілю певних стандартизованих ідеологічних, програмно-нормативних і організаційних засад фізичного виховання та умов для його реалізації і передбачала виконання соціального замовлення держави та суспільства на зміцнення здоров'я, загально кондиційну і професійно-прикладну фізичну підготовку студентів шляхом організації у ВНЗ технічного профілю обов'язкових навчальних, факультативних і

позанавчальних самостійних занять різними практико-діяльними компонентами фізичної культури.

Для ефективного функціонування системи на рівні ВНЗ технічного профілю передбачалась наявність наукового, методичного, кадрового, матеріально-технічного, фінансового, інформаційного, мотиваційного, медичного та управлінського забезпечення.

Проведений аналіз постановки фізичного виховання більше, ніж у 200 ВНЗ технічного профілю різних галузей народного господарства України виявив, що ці державні вимоги виконуються далеко не завжди. Є суттєва варіативність реалізації усіх практико-діяльних і організаційних компонентів фізичного виховання, яка часто-густо не є оптимальною.

Значною варіативністю відрізняється функціональна направленість. Значною різноманітністю у ВНЗ технічного профілю України відрізняються і умови, що забезпечують рівень функціонування фізичного виховання студентів: наявність кадрів, матеріально-технічної бази, медичного, наукового, методичного, інформаційного забезпечення.

Аналіз показує, що діюча сьогодні в Україні реальна система фізичного виховання студентів ВНЗ технічного профілю малоефективна. Вона не забезпечує у повній мірі психофізичну підготовленість випускників таких ВНЗ до життєдіяльності та професійної праці і вимагає подальшого вдосконалення.

На превеликий жаль не всі керівники ВНЗ технічного профілю дотримуються думки, що **гарне здоров'я студента – запорука успішного навчання, запорука розвитку нашої держави.**

На сьогодні прикладна спрямованість фізичного виховання реалізується не тільки через нормативи та вимоги загальної фізичної підготовки, але й через спеціальну фізичну підготовку до професійної діяльності. У зв'язку з цим використання засобів фізичної культури і спорту для підготовки до сучасної висококваліфікованої праці у різних галузях

виробництва вимагає певного профілювання фізичного виховання з урахуванням особливостей обраної професії.

Формуючи європейське обличчя ВНЗ технічного профілю, ми маємо пам'ятати, що **фізичне виховання є невід'ємною складовою загальної культури особистості**. На жаль, ситуація дуже складна. Адже близько 90% студентів мають відхилення у стані здоров'я, ще половина з них – незадовільну фізичну підготовленість.

Нас має насторожувати ця проблема у загальнодержавному контексті, оскільки вона стосується високоосвіченої категорії громадян, які у майбутньому становитимуть основу продуктивних сил суспільства, стануть носіями загальної культури нашого народу.

60% молодих спеціалістів ВНЗ технічного профілю, що розпочинають працювати у виробничій сфері, фізично не готові працювати у тому темпі і з тією інтенсивністю, яких вимагає сучасне ринкове господарство. Це часто призводить до порушень технологічного процесу, до браку, до виробничих травм [3].

Основними причинами недостатньої ефективності фізичного вдосконалення студентської молоді ВНЗ технічного профілю в Україні у сучасних умовах є: відсутність чіткого функціонального, ієрархічного, процесуального уявлення та оформлення системи фізичного виховання студентів і, перш за все, на рівні ВНЗ. Причиною є і те, що сформована у ВНЗ технічного профілю система фізичного виховання, як правило, не володіє набором системних параметрів.

Для фізичного виховання студентів ВНЗ технічного профілю здебільшого також характерні: недостатня гуманістична і прикладна направленість, аномія – нестійкість, неконкретність і суперечливість програмно-нормативних розпоряджень, слабка дієвість дидактичного наповнення, вибір неадекватних сучасному менталітету і мотиваційної зрілості студентів форм організації процесу фізичного вдосконалення,

відсутність належних умов для його ефективного функціонування і мотивації до зміцнення свого здоров'я та рівня фізичної підготовленості.

Велика кількість ВНЗ технічного профілю в Україні не мають необхідного кадрового і матеріально-технічного забезпечення, сучасного обґрунтованого наукового і методичного забезпечення, особистого медичного забезпечення, сучасного інформаційного забезпечення, достатнього фінансового забезпечення.

Рекомендований комплекс забезпечуючих компонентів у повному обсязі мають тільки 10-15% ВНЗ технічного профілю України, в основному – великі технічні ВНЗ та класичні університети.

У зв'язку з цим необхідно провести суттєве реформування усієї системи фізичного виховання молоді з метою підвищення її дієвості і пристосування до реалій ХХІ століття [4].

На основі проведеного аналізу науковцями на даний момент часу, а також аналізу минулих років передбачається на найближчі 40-50 років три етапи подальшого розвитку системи фізичного виховання у ВНЗ технічного профілю України, котрі детерміновані розвитком українського суспільства.

У перехідний період розвитку нашого суспільства, що характеризується відносно низьким рівнем добробуту народу, охорони здоров'я нації, стану здоров'я молоді, системи фізичного виховання у середній школі, мотивації до свого фізичного вдосконалення серед молоді та інших зовнішніх соціальних чинників, пропонується реалізація фізичного виховання як обов'язкової дисципліни, яка передбачає теоретичну, методичну і, головним чином, практичну підготовку, спрямовану, перш за все, на зміцнення здоров'я студентів з використанням елементів факультативних і самостійних занять за достатнього кадрового забезпечення, під жорстким адміністративним патронатом держави, яка зацікавлена у підвищенні фізичного потенціалу суспільства.

У період становлення розвиненого демократичного суспільства, відмінною особливістю якого є зростання добробуту населення країни,

значне підвищення рівня охорони здоров'я нації, здоров'я молоді, постановки шкільного фізичного виховання, мотивації молоді до свого фізичного вдосконалення, за наявності чіткого соціального замовлення на фізичну надійність професіоналів з боку виробництва, передбачається реалізація фізичного виховання, головним чином, як факультативної дисципліни з широким залученням елементів самостійних занять, з обов'язковим засвоєнням базового теоретичного, методичного та практичного компонентів.

У період функціонування стабільного розвиненого демократичного суспільства при досягненні високого рівня добробуту населення, охорони здоров'я нації, стану здоров'я молоді, постановки шкільного фізичного виховання, за чіткого усвідомлення молоддю необхідності свого фізичного вдосконалення передбачається реалізація фізичного виховання у ВНЗ технічного профілю України, головним чином, у формі самостійних індивідуальних занять за рекомендаціями ВНЗ з широким використанням комп'ютерних технологій під патронатом зацікавлених працедавців [5,6].

Саме таке прогностичне процесуальне уявлення системи фізичного виховання студентів ВНЗ технічного профілю України підтверджується екстраполяцією тенденцій та аналізом їх розвитку у державах з різним рівнем соціально-економічного розвитку.

Список використаних джерел

1. Раевский Р.Т. Здоровье, здоровый и оздоровительный образ жизни студентов/ Р.Т. Раевский, С.М. Канишевский. – Одесса: Наука и техника, 2008. – 556с.
2. Раевский Р.Т. Здоровый образ жизни специалиста: Метод. разработки/Р.Т. Раевский. – Одеса: ОНПУ, 2002. – 52с.
3. Краснов В.П. Основы оздоровчого тренування/В.П. Краснов, С.І. Присяжнюк, Р.Т. Раєвський. – К.: Аграрна освіта, 2005. – 56с.
4. Раєвський Р.Т. Наукове обґрунтування фізичного виховання і спортивного вдосконалення студентів технічного ВНЗ з урахуванням

особливостей їх майбутньої професійної діяльності/Р.Т. Раєвський. – Одеса: ОНПУ, 1977. - 474с.

5. Апанасенко Г.Л. О возможности количественной оценки здоровья человека/Г.Л. Апанасенко//Гигиена и санитария. – 1985. - №6. – С. 55-58.

6. Іващенко Л.Я. Самостійні заняття фізичними вправами/Л.Я. Іващенко, Н.П. Страшко. – К.: Здоров'я, 1988. – 160с.

Омельяненко Даниїл Володимирович,
здобувач вищої освіти групи ПСМЗ-21-1,
Державний податковий університет;
науковий керівник: Сова Маргарита Олександрівна,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри психології, педагогіки та соціології,
Державного податкового університету

ПОКРАЩЕННЯ РІВНЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

З метою підвищення обізнаності щодо проблем психічного здоров'я щороку 10 жовтня відзначається Всесвітній день психічного здоров'я. Цей день призначений для більш відкритого обговорення психічних розладів, а також для стимулювання інвестицій в служби профілактики і лікування.

Фізичне та психічне здоров'я взаємопов'язані. Існує реальна необхідність приділяти увагу проблемам психічного здоров'я людей з хронічними хворобами і проблем фізичного здоров'я людей, що страждають психічними захворюваннями в рамках безперервного і комплексного медичного обслуговування.

Охорона психічного здоров'я охоплює широкий спектр діяльності, прямо або побічно пов'язаної з компонентом душевного благополуччя, включеного в даний ВООЗ визначення здоров'я: "стан повного фізичного, душевного і соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороб". Це

<i>Довбик Тимофій Олександрович,</i> <i>науковий керівник: Човнюк Юрій Васильович</i>	
МЕТОД ТРЕНУВАННЯ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ МЕТОД ОПЕРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ У ДІЯЛЬНОСТІ ТРЕНЕРІВ- ВИКЛАДАЧІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТИВНИХ ПЕДАГОГІВ.....	367
<i>Звягінцев Артур Олександрович,</i> <i>науковий керівник: Гасанова Саїда Фарухівна</i>	
РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО БОКСУ	372
<i>Королевич Валерія Андріївна,</i> <i>науковий керівник: Петухова Ірина Олексіївна</i>	
ЯВИЩЕ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРЯННЯ ЯК ОДИН ІЗ НАСЛІДКІВ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ПЕРЕНАПРУЖЕННЯ	375
<i>Мельник Ольга Аркадіївна,</i> <i>науковий керівник: Киселевська Світлана Михайлівна</i>	
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ВАЖЛИВА ДИСЦИПЛІНА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВНЗ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ	380
<i>Омельяненко Даниїл Володимирович,</i> <i>науковий керівник: Сова Маргарита Олександрівна</i>	
ПОКРАЩЕННЯ РІВНЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.....	386
<i>Федонюк Крістіна Олександрівна,</i> <i>науковий керівник: Андріянова Валентина Анатоліївна</i>	
ВАГОМІСТЬ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД: ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИМУШЕНОМУ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ.....	390
<i>Цигель Анна Володимирівна,</i> <i>науковий керівник: Митник Олександр Якович</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗІ ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ У ДІВЧАТ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ	395

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

V Міжнародної конференції

До 20-річчя з дня створення
кафедри професійної освіти
КНУБА

(Київ, 17 листопада 2022 року)

Формат 60×84 1/16. Тираж 100 пр. Ум. друк. арк. 27,5. Зам. № 1188.

Видавець і виготовлювач ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ»

03150, Київ, вул. Предславинська, 28

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 4131 від 04.08.2011 р.